

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 26 januari 1934 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1933 förts i nämnda expedition och under justitieombudsmannens ämbetsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen antecknas till en början, att justitieombudsmannen Seve Ekberg den 16 september 1933 blivit utnämnd att från och med den 1 oktober vara häradshövding i Sollentuna och Färentuna härads domsaga och med anledning därav av sagt sig uppdraget att vara riksdagens justitieombudsman samt att därefter jämväl hans av riksdagen utsedde suppleant och efterträdare, revisionssekreteraren Hugo Ericsson, under åberopande av visst honom av Kungl. Maj:t meddelat uppdrag av sagt sig uppdraget att vara justitieombudsmannens suppleant och efterträdare. Den 28 september 1933 hava därpå fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret utsett revisionssekreteraren, förutvarande statsrådet Ragnar Gyllenswärd att vara riksdagens justitieombudsman för tiden från och med den 1 oktober 1933. Till justitieombudsmannens suppleant och efterträdare hava fullmäktige samtidigt utsett expeditionschefen i justitiedepartementet, hovrättsrådet Gunnar Dahlman.

Vidare meddelas i berättelsen, att justitieombudsmannen Ekberg med stöd av 25 § i instruktionen begagnat sig av semester under tiden från och med den 26 juni till och med den 9 augusti samt att under nämnda tid revisionssekreteraren Ericsson förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelser dels för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade, dels ock för ett ärende, som föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föranlett åtal eller åtgärd för disciplinär bestraffning, samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med vad som skett de närmast föregående åren, av utrymmesskäl intagit redogörelse för allenast ett mindre antal under år 1933 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1933 till Konungen avlåtna framställningar, nämligen

den 18 april angående beskaffenheten av polisarrester och behandlingen av där förvarade personer;

den 26 april angående ersättning till skogsarbetaren P. A. Jonsson för avtjänande av böter, vilka ådömts honom för utevaro såsom svarande vid domstol trots det laga förfall förelegat; och

den 21 september angående insändande av uppgifter till justitieombudsmannen ifråga om gripande och kvarhållande av för brott misstänkta personer.

Justitieombudsmannen Ekbergs ämbetsresor under år 1933 hava ägt rum inom Malmöhus, Kristianstads och Hallands län. Därjämte har justitieombudsmannen Ekberg företagit inspektion å den vid Singeshult i Vrå socken av Kronobergs län förlagda kolonien för straffångar.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1933 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diariieförda ärenden under år 1933 — däri inbegripna 10 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 889.

Vid 1933 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes

55

Under år 1933 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diariieförts — ett antal av

534

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av

203

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 792

Till jämförelse härmed må erinras att antalet balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän under år 1932 uppgick till 660.

Av berörda 792 ärenden hava under 1933:

1) såsom återkallade avskrivits	7
2) till annan myndighet överlämnats	16
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	143

4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	274
5) utan åtgärd avskrivits	163
6) till åtal hänvisats	13
7) föranlett åtgärd för disciplinär bestraffning	1
8) föranlett annan åtgärd än enligt 6 och 7	93
9) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	3
och äro vid 1933 års slut:	
10) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	64
11) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	11
12) på prövning beroende	6
	Summa 794 ¹

Under år 1933 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 14 ärenden, varav ett ärende avsett tre tjänstemän, beslutits anställande av åtal eller vidtagande av åtgärd för disciplinär bestraffning mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan mot	15
av annan anledning mot	1
	Summa 16

Sälunda har för nedan angivna fel eller försummelser i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) kyrkoherde för underlåtenhet att hålla skolrådssammanträde med lärare m. m. (sid. 137 o. f.);
- 2) t. f. poliskommissarie för försummelse i fråga om övervakning av anhållen person (sid. 85 o. f.);
- 3) häradshövding för vägran att återställa av part till häradsrätt ingiven handling (sid. 151 o. f.);
- 4) biträdande polisintendent för obehörig tillrättavisning av underordnad polisman (sid. 159 o. f.);
- 5) polisman för obehörig vägran att återställa ett körkort, som överlämnats vid polisförhör (sid. 195 o. f.);
- 6) utmättingsman för dröjsmål med handläggning av införselärende;
- 7) t. f. stadsfiskal för obehörigt kvarhållande i häkte (sid. 142 o. f.);
- 8) t. f. borgmästare för överskridande av befogenhet såsom polischef m. m.;
- 9) ledamöter i rådhusrätt för felaktig avskrivning av mål;
- 10) assistent hos chefen för Stockholms kustdistrikt vid tullverket för olaga kvarhållande m. m. (sid. 171 o. f.);
- 11) medicinalråd för vägran att tillhandahålla offentlig handling (sid. 205 o. f.);

¹ Ett ärende har föranlett både åtal och annan åtgärd, varjämte ett ärende, som hänvisats till åtal, i viss del är vilande.

12) kyrkoherde för vilseledande uppgifter i framställning till Konungen; samt

13) komminister för avgivande av oriktig uppgift till mantalsskrivningsförrättare.

Därjämte har åtgärd för disciplinär bestraffning för tjänstefel vidtagits mot:

14) landsfiskal för felaktigt förfarande i införselärenden.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser samtliga av 1933 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1933 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1933 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1933 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1933, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1933 och vari under år 1933 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 26 januari 1934.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Klefbeck, Norling, Öhman, Forssell, Wijkström, Karlsson i Gillberga och von Heland; samt

från andra kammaren: herrar Linnér, Lindqvist, Hedlund i Östersund, K. A. Westman, Sjögren, fru Östlund, herr Olsson i Rimforsa och fröken Wellin.